

Nr 26.

Av herr Wahl, om ändrad lydelse av 14 § i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka.

Kungl. förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka stadgar i 13 § 2 mom., att den, som önskar erhålla tillstånd att utskänka pilsnerdricka, skall därom före den 15 mars det år, varunder utskänkningen skall börja, hos Konungens befallningshavande skriftligen göra ansökan. Över ansökan, som rätteligen skett, skall Konungens befallningshavande inhämta vederbörande kommunala myndigheters yttrande, och därest dessa tillstyrka ansökningen, kan tillstånd till utskänkning meddelas av Konungens befallningshavande att gälla från den 1 oktober. Har ansökan av ett eller annat tvingande skäl icke kunnat göras före den 15 mars, kan rättighet till utskänkning av pilsnerdricka sålunda icke erhållas förrän från den 1 oktober ett följande år.

Den, som vill utöva utskänkning av pilsnerdricka, är genom här anförda bestämmelse ställd i avsevärt sämre läge än den, som önskar erhålla rättighet till utskänkning av spritdrycker eller viner. Beträffande systembolags ansökan om rätt till detaljhandel med rusdrycker innehåller visserligen gällande rusdrycksförsäljningsförordning stadganden av liknande art som bestämmelserna i 13 § pilsnerdricksförordningen, men sedan ett systembolag i vederbörlig ordning erhållit oktroj, är bolaget oförhindrat att på ansökan när som helst under oktrojtiden överlåta rättigheter till utskänkning av spritdrycker eller viner, givetvis med den begränsning, som följer dels av rusdrycksförsäljningsförordningens kompetensfordringar, dels av de särskilda villkoren i bolagets koncession. En person, som i övrigt befinner sig behörig och lämplig, kan därför erhålla rättighet att utskänka rusdrycker oberoende av huruvida framställning om dylik rättighet ingivits inom viss tid, medan för erhållande av rättighet att utskänka pilsnerdricka ovillkorligen kräves, att ansökan göres före den 15 mars det år, varunder utskänkningen är avsedd att börja.

Sistnämnda villkor har icke kunnat undgå att medföra betydande praktiska olägenheter. Särskilt tydligt framtråda dessa olägenheter i de ingalunda sällsynta fall, där ett behov av lojal affärsöverlåtelse kan föreligga. I händelse en innehavare av rättighet till pilsnerdricksutskänkning avlider, tillåter förordningen visserligen, att rörelsen utövas för stärbhusdelägarnas räkning intill utgången av den tid, som den förut meddelade rättigheten av-

ser, men därest stärbhuset önskar överlåta rörelsen till en ny utövare, kan denne med nuvarande bestämmelser icke erhålla rättighet att fortsätta den i rörelsen ingående pilsnerdricksutskänkningsrätten under den tid, som kan återstå av den äldre rättigheten. Vid sådana överlåtelser måste därför ett avbrott inträda i den utskänkning av pilsnerdricka, med vilken hela den övriga rörelsen dock är intimt förenad. Äger affärsöverlåtelserna rum efter den 15 mars, kan antydda avbrott komma att sträcka sig över en tidrymd av ända upp till ett och ett halvt år.

Likartade äro förhållandena, om en rättighetsinnehavare till följd av konkurs, inträdd sjuklighet eller andra omständigheter är förhindrad att fortsätta sin rörelse och på denna grund anser sig böra träffa uppgörelse med annan person om rörelsens övertagande. Endast för konkursboets räkning må pilsnerdricksutskänkningsrätten fortsättas, i händelse en rättighetsinnehavare försättes i konkurs, men icke under längre tid, än till dess tre månader förflutit efter det förhör enligt 25 § konkurslagen hållits.

Erfarenheten har visat, att de påpekade olägenheterna av gällande bestämmelser rörande ansökan om rätt till pilsnerdricksutskänkning på senare tid gjort sig i ökad grad kännbara. Anledningen härtill torde vara att söka i det förhållandet, att dessa olägenheter tidigare kunnat i viss mån neutraliseras av den systembolag förut tillkommande rätten att överlåta tillstånd till utskänkning av öl. Under de år, då intet öl tillverkats i landet, har denna rätt, om ej formellt så dock i realiteten, kommit att innebära överlåtelser av rättighet att utskänka pilsnerdricka. Genom kungl. förordningen 1 juni 1923, som trädde i kraft 1 oktober samma år, är emellertid all försäljning av öl utom för vetenskapligt, medicinskt, farmaceutiskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål förbjuden, och systembolagens detaljhandelsrätt omfattar numera endast spritdrycker och viner. Pilsnerdricksförordningen har därmed blivit ensam normerande för pilsnerdricksutskänkningsrätten, och de praktiska svårigheter, som förordningens ansökningsföreskrifter ofta måste vålla, ha anmält sig med en skärpa, som systembolagen sakna laglig möjlighet att mildra, såvida de icke skulle vilja tillgripa utvägen att bevilja vinutskänkningsrättigheter endast därför, att med dylika rättigheter följer rätt att utskänka även pilsnerdricka. Det torde icke behöva framhållas, att en sådan utväg skulle vara ur flera synpunkter olämplig och att den därför måste bestämt frånräddas. Därest ingenting åtgöres för att avhjälpa ovan omnämnda, med pilsnerdricksförordningens tillämpning förenade olägenheter, förefinnes emellertid en fara, att försök på sina hålla skola göras att förmå systembolag att utlämna vinrättigheter i en del av de fall, där pilsnerdricksutskänkning annars icke skulle kunna utövas av det skäl, att vederbörlig ansökan till Konungens befallningshavande omöjligen kunnat ingivas inom stadgad tid.

Att helt upphäva nuvarande bestämmelse om att ansökan rörande tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka skall göras före visst datum och sålunda åt stadgandet angående ansökan om utskänkningsrättigheter giva en avfattning fullt analog med motsvarande stadgande angående ansökan om utminu-

teringsrättigheter skulle sannolikt icke låta sig göra, utan att betydande svårigheter av annan art uppkomme. För avlägsnandet av de väsentligaste av de nackdelar, som vidlåda den nuvarande, undantagslösa bestämmelsen i 13 § 2 mom., torde det också vara tillräckligt, om Konungens befallningshavande utrustas med befogenhet att till prövning upptaga även sådan ansökan, som på grund av särskilda, giltiga befunda orsaker icke kunnat ingivas inom stadgad tid. Det vill synas, att en kompletterande bestämmelse härom enklast skulle kunna införas i förordningen genom en ändring av 14 §, varest finnes närmare angivna vissa fall, där Konungens befallningshavande äger att, oberoende av tiden för ansökan, meddela tillstånd till pilsnerdricksutskänkning.

På anförda grunder tillåter sig undertecknad hemställa,

att riksdagen för sin del ville besluta, att 14 § i kungl. förordningen 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka skall erhålla följande ändrade lydelse:

Konungens befallningshavande må — — — — — pilsnerdricka:

- a) inom område — — — — — säte;
- b) å passagerarfartyg — — — — — säte;
- c) vid hälsobrunn — — — — — gäster;
- d) där eljest — — — — — utövas;
- e) där sådan ansökan, som i 13 § 2 mom. sägs, på grund av särskilda omständigheter, vilka av Konungens befallningshavande prövas giltiga, icke kunnat inom den i nämnda moment föreskrivna tiden göras; samt
- f) för bestämt tillfälle, därest sådant finnes vara nödigt.

Tillstånd — — — — —, varom under c) och e) härövan förmäles, må icke — — — — — tillämpning i Stockholm.

Har sådan utskänkning, varom under e) härövan förmäles, blivit avstyrkt, i stad av stadsfullmäktige eller å landet av kommunalstämma, må densamma ej bifallas.

Stockholm den 19 januari 1924.

G. Wahl.

